

Més de 25 d'anys d'excursions

L'altra gran vessant dels "Senders", són les excursions guiades que amb una periodicitat mensual, va organitzar la Unió Excursionista de Vic, amb la col·laboració d'altres entitats i companys d'Osona, el Ripollès i el Bages.

Costa trobar constància escrita dels primer passos de tota aquesta història, gestionada per un equip organitzador compost per una quinzena de persones que pràcticament no ha variat des de l'inici.

Tot va començar a l'estiu de l'any 1988, arrel d'una trobada de companys d'Osona i el Ripollès en la inauguració d'un nou tram del GR-3. Durant el transcurs d'aquesta excursió, va néixer la idea d'organitzar una sèrie de sortides periòdiques per tal de començar a recórrer els senders de les nostres comarques.

Tot seguit es va muntar un petit calendari amb sortides aïllades i puntuals, que van ser l'embrió de les futures sortides col·lectives mensuals.

El 2 d'Octubre de 1988, es va organitzar una primera sortida circular pel GR-2.2, fent la variant de la Riba de Sau fins a Rupit i retornant per dalt la cinglera de Rajols cap a Taverdet, per baixar de nou a la Riba.

En aquesta primera excursió, hi van participar una vintena de persones de Vic i de Taradell que es van desplaçar a Sau en cotxes particulars.

A la primavera següent (1989), es va fer una segona sortida "pilot" als Cingles del Bertí, amb un desplaçament en tren, en la qual hi van participar també companys de Sant Joan de les Abadesses i a la tardor del mateix any se'n va realitzar una altra, al sector de la Mare de Déu del Mont a la Garrotxa; la primera que es va organitzar amb autobús i en la que ja hi van assistir una cinquantena de persones.

L'engranatge de les sortides col·lectives de Senders estava engegat i des d'aquell moment ja no s'ha aturat mai.

Els protagonistes principals impulsors del projecte, van ser des de bon principi el company Josep Roca de la nostra entitat, en Josep Camps del CET i per part del Ripollès, l'incombustible Robert Miguel, veí de la Colònia Llaudet.

La primera temporada, diguem-ne oficial, amb excursions periòdiques mensuals va ser la del 1990, on a part d'una primera sortida feta el mes de Gener en la que es va anar de Rupit a Hostalets d'en Bas, es van fer 10 sortides més, resseguint el GR-11 pirinenc des de Puigcerdà a La Jonquera, sender que es va triar per l'atracció que representava en aquell moment per a totes les entitats organitzadores.

Aquella primera temporada es va anomenar: DESCOBRIM ELS SENDERS, i des de llavors, tota la resta han tingut un lema que les ha identificat.

Les entitats organitzadores del moment eren:

- Unió Excursionista de Vic
- Unió Excursionista de Sant Joan de les Abadesses
- Centre Excursionista de Taradell
- Club Esportiu Llaudet
- Amics de Sant Pau de Segúries

Amb uns programes ciclostilats repartits amb més il·lusió que eficàcia, vam començar a aplegar a cada sortida mensual una bona colla de caminadors, molts d'ells principiants en el món de la muntanya, que se sentien recolzats per un equip organitzador, que els acompanyava per primera vegada en les excursions i que poc a poc van anar formant la família senderista amb un excel·lent clima d'amistat i companyonia, mantenint de seguida una mitjana d'un centenar de caminadors a cada sortida.

La temporada 1991, va ser la continuadora de la travessa del Pirineu pel GR-11, amb noves etapes pels dos extrems; des de Puigcerdà, les sortides es van allargar fins a Andorra i pel vessant de La Jonquera, es van fer quatre etapes més fins al Cap de Creus.

Aquell mateix any, també es va fer una sortida especial de dos dies des de Vallter fins a Sant Martí del Canigó.

El lema de la temporada 1991 va ser: DESCOBRIM ELS SENDERS PER LA SERRALADA PIRINENCA.

Acabades les etapes del GR-11 pel nostre Pirineu proper, al 1992, l'any olímpic, va néixer una nova idea en la qual hi participarien les seus de totes les entitats organitzadores on

s'hi van afegir col·laboradors del Bages, fet que va augmentar el potencial de noves descobertes i nous itineraris.

Amb el lema de: L'ENCANT DE LA CATALUNYA INTERIOR, es va fer una travessa utilitzant la xarxa de petits i grans recorreguts: el GR-1 de Sant Joan de les Abadesses i Ripoll fins a Sagàs, el GR-4 de Sagàs a Montserrat, el GR-5 fins a Aiguafreda, el GR-2 d'Aiguafreda a Taradell i la cinglera de Sau, enllaçant amb el PR-C-40 del Parador i Sant Pere de Casserres fins a Vic.

Va resultar un any amb un calendari atapeït amb una dotzena de sortides, alguna de les quals va resultar més llarga del compte, però on s'hi van veure representades totes les entitats.

Un any on en moltes arribades, hi va haver algun tipus de rebuda per part de diversos ajuntaments, destacant la coca i el vi dolç de Sagàs, un fantàstic cava fresc a l'arribada a Sant Benet de Bages o una fastuosa rebuda amb taules parades a la plaça del poble a Sant Vicenç de Castellet.

Com a fet luctuós d'aquell any, recordarem sempre la pèrdua del nostre company Joan Montaña mentre fèiem l'etapa de Monistrol de Montserrat al Coll d'Estenalles.

Després de tres temporades (1990-1991-1992) de complert èxit però amb un nombre irregular de sortides, l'any 1993 es va implantar definitivament el calendari de 10 sortides anuals, exceptuant els mesos d'Agost i Desembre, regularitat que ha seguit fins avui.

En els tríptics d'aquell any hi van començar a sortir les instruccions per realitzar les inscripcions, així com unes normes bàsiques de recomanacions i comportament a les sortides, uns anys més tard, els tríptics ja estaven finançats per algun patrocinador, sent actualment l'Ajuntament de Vic.

La temporada 1993 es va anomenar: DELS CIMS AL MAR, i com a anècdota cal recordar que a la sortida de cloenda per la serralada del Montgrí, es va batre el record històric de participació amb 5 autobusos de caminadors.

A les temporades següents, ja no ens vam limitar a seguir senders, si no que vam començar a visitar comarques poc freqüentades, cims assequibles de tota mena i parcs naturals, sempre amb el format lineal de travessa, sortint d'un punt i arribant a un altre, combinació de bon fer amb l'autobús, però de difícil muntar a nivell particular.

Del 1990 fins a aquest any 2011, s'han organitzat més de 200 sortides amb molt poques repeticions i si per alguna circumstància s'ha realitzat la mateixa, ha estat sempre perquè la primera es va haver d'anul·lar per culpa de la meteorologia.

Al llarg d'aquests anys, van deixar de col·laborar per diferents causes les entitats: Club Esportiu Llaudet, Amics de Sant Pau de Seguries i la Unió Excursionista de Sant Joan de les Abadesses, tres entitats del Ripollès que van donar peu a l'entrada d'altres de noves com el Club Excursionista de Ripoll, el Grup Excursionista de Campdevànol i sense pertànyer a cap entitat en concret, la col·laboració constant de diferents participants del Bages.

Les úniques entitats que hi han estat presents des del principi, són la nostra, la Unió Excursionista de Vic i els companys del Centre Excursionista de Taradell.

Pel què fa a l'equip organitzador del que parlàvem al principi, cal donar les gràcies a tots els companys, que al llarg del temps han col·laborat o col·laboren encara en aquesta complexa tasca.

Han estat molts anys amb nosaltres en Robert Miguel de la colònia Llaudet, en Josep Comas i en Ramon Birosta de Sant Joan de les Abadesses i en Joan Montaña i en Josep Camps de Taradell.

L'equip que encara avui col·labora activament està integrat per les següents persones: per part de la Unió Excursionista de Vic, en Josep Roca, en Joan Conill, l'Enric Andreu, en Pere Colomà, en Miquel Colomà, en Josep Barniol i en Joan Campà. Al Centre Excursionista de Taradell, la Carme Delgado i en Joan Josep Tapia. L'amic Gabriel Guix del Club Excursionista Ripoll. Al Grup Excursionista Campdevànol, els companys Albert Puigbarraca, Félix Porras i Josep Escalé; i per part dels amics del Bages, el veterà Jaume Gibert, ajudat de l'amic Miquel Closa.

No voldríem deixar de banda, ni oblidar-nos de les continuades i importants col·laboracions del nostre company Martí Pujol de Vilabertran, realitzades arreu del principat.

Al llarg dels anys es va anar ordenant el sistema de fer les inscripcions, tenint cada comarca uns punts per fer-ho. En el cas de Vic cal agrair la col·laboració de la Oficina de Turisme de l'Ajuntament que ha realitzat sempre aquesta funció, però els altres centres utilitzen des de la pròpia seu de l'entitat excursionista, fins a botigues d'esports o entitats cíviques.

També amb els anys, es va obligar als participants a federar-se per participar en l'activitat.

Necessitaria un llibre sencer, per esmentar totes les sortides amb les corresponents anècdotes, que van des de fets luctuosos, com la mort de dos companys en plena excursió, diferents evacuacions mitjançant lliteres, 4x4 de particulars, ambulàncies, vehicles de policia local i helicòpters per trencades de peu o indisposicions, fins a excursions on se'ns va fer de nit per la pèrdua i recerca d'algun participant o les calamarsades, remullades, nevades, ventades, assolellades i acalorades escaigudes en tots aquests anys. Per sort, estadísticament parlant, de la majoria d'excursions en tenim un excel·lent record, dels bons dies que hem tingut, dels paisatges que hem gaudit i dels companys amb qui hem caminat.

Per fer un petit tastet de les temporades que van seguir, anomenaré els lemes que les van identificar, així com les sortides més significatives i actes vinculats:

- Any 1994: ARA, MÉS CAMINS
- Any 1995: AMICS I MUNTANYES
- Any 1996: FEM NATURA, FEM ESPORT
- Any 1997: SEDUÏTS PELS CAMINS
- Any 1998: SENDERS, ARREU A PEU
- Any 1999: SENDERS 10 ANYS
- Any 2000: CAMINANT PEL 2000
- Any 2001: ENCETANT EL MIL·LENI
- Any 2002: 100 ANYS D'EXCURSIONS AMB EN VERDAGUER
- Any 2003: FEM PAÍS TOT CAMINANT
- Any 2004: HEM FET 15 ANYS
- Any 2005: CAMINS D'AHIR, VALORS D'AVUI
- Any 2006: PETJADES D'AMISTAT
- Any 2007: CASTELLS I BANDOLERS
- Any 2008: AGAFA LA MOTXILLA I VINE!

- Any 2009: 20 ANYS...I ANEM FENT!
- Any 2010: VIURE PER VEURE
- Any 2011: AMB LA CRISI...CONTINUAREM A PEU!
- Any 2012: PETITES GRANS RUTES
- Any 2013: AMB TU, PAS A PAS
- Any 2014: AQUEST ANY....EN FEM 25

Costa molt destacar quines han estat les excursions més significatives en 25 anys de sortides de Senders, però m'atreviria a anomenar aquestes:

- 13 de Maig de 1990: La sortida d'Albanyà a Maçanet de Cabrenys, la recordarem sempre per l'immens aiguat que ens va caure a sobre.
- 27 i 28 de Juliol de 1991: Una magnífica excursió de dos dies des del refugi de Malniu a Andorra passant pel coll de Vall Civera, acampant a l'entorn del refugi de l'Illa, amb un bonic fi de festa a la capital andorrana.
- 31 d'Agost i 1 de Setembre de 1991: De Vallter al Canigó i Sant Martí del Canigó, fent nit en tendes a l'entorn de la cabana Aragó.
- 17 de maig de 1992: Excel·lent rebuda amb taules parades i cambrers uniformats a la plaça Major del poble de Sant Vicenç de Castellet, a la sortida que havíem començat a Sant Benet de Bages.
- 11 d'Octubre de 1992: L'excursió entre Sant Feliu de Codines i Taradell, se'ns va fer excessivament llarga, havent-la de deixar ja de fosc arribant a El Brull.
- 25 i 26 de Setembre de 1993: A la serralada del Montsant, des de La Morera fins a Santa Magdalena passant pel Grau de Barrots amb una divertida acampada al Clot de Cirer.
- 20 de Març de 1994: Des de Banyuls de la Marenda fins a Argelers, fent servir una llitera de troncs improvisada per portar a una participant amb un peu trencat.

- 25 de Juny de 1995: Excursió de Martinet al Mirador del Gresolet, sortida logísticament complicada, on es va traslladar als participants en vehicles 4x4 fins al refugi de Prat d'Aguiló.
- 20 i 21 d'Abril de 1996: Quan es va recórrer el sender càtar des de Comus al castell de Montsegur. La nit abans, es va acampar al camping municipal de la ciutat de Foix.
- 16 de Març de 1997: Durant el trajecte de l'excursió a Albanyà – Mare de Déu del Mont – Beuda, un dels autobusos va tenir un problema de frens a la baixada de Capsacosta, amb dificultats per aturar el vehicle. Tot un ensurt pels participants i el propi conductor.
- 28 de Novembre de 1999: Es va realitzar l'excursió nº 100 entre Banyuls de la Marenda i Port Vendres.
- 22 i 23 de Juny de 2000: Fantàstica i llarga excursió des de Espot a l'Estany de Sallente a la Vall Fosca, passant pel refugi Josep Mª Blanch i l'Estany Negre.
- 25 de Febrer de 2001: Excursió que vam fer amb un Montseny completament nevat des de El Brull a Sant Marçal, passant pel cim de Matagalls.
- 16 i 17 de Juny de 2001: La sortida des de L'Hospitalet pròs l'Andorra a la Vall d'Incles, va resultar més difícil del normal per la boira que hi vam trobar i la dificultat per orientar-se.
- 27 i 28 de Juliol de 2002: La sortida entre Porta i Bellver de Cerdanya, va ser la menys concorreguda de tots aquests anys amb només una quinzena de participants.
- 19 d'Octubre de 2003: Molta pluja i dificultats en els camins a l'excursió de La Manera a Sadernes, passant per les Balmes d'Uja on vam dinar.

- 27 i 28 de Març de 2004: Excursió que s'havia de fer per la serra de Pàndols i que es va anul·lar per culpa de la gran nevada que ens va immobilitzar a Horta de Sant Joan, amb serioses dificultats per moure els autobusos. La mateixa excursió es va realitzar amb èxit total al maig de l'any següent.

- 27 de Febrer de 2005: L'entretenguda excursió de L'Esquirol al Pont de les Perxes, passant pel Puig de la Bastida i Cabrera, per la quantitat de neu que hi vam trobar.

- 18 de Juny de 2006: Bonica sortida entre Costoja i Serrallonga, passant per les altives Torres de Cabrenys.

- 28, 29 i 30 d'Abril de 2007: La primera excursió de tres dies a l'entorn del castell de Loarre i los Mallos de Riglos a la comarca de la Hoya de Huesca.

- 25 de Novembre de 2007: Els bandolers d'en Rocaguinarda ens assalten en la sortida de cloenda camí del Castell de Taradell i l'Enclusa.

- 27 d'Abril de 2008: Vam descobrir inèdits racons del Bages a la sortida de Sant Vicenç de Castellet i el Puig de la Balma amb arribada a Mura.

- 14 i 15 de Juny de 2008: Excel·lent sortida de dos dies per la Vall de Sant Nicolau i l'estany de Sant Maurici, passant pel Portarró d'Espot.

- 21 de Juny de 2009: Amb la sortida de Gombrèn a Campdevànol, vam commemorar conjuntament els 50é aniversari dels companys del GEC.

- 3 i 4 d'Octubre de 2009: Cap de setmana de celebració dels 20 anys de Senders amb una estada a la finca de Quintanes. Es van realitzar diferents actes festius i socials a més d'una excursió per la serra de Sobremunt.

- 31 de Gener de 2010: Durant l'excursió de Sant Julià de Vilatorrada, al Parador de Sau, vam aprofitar per fer una visita guiada al desconegut interior del monestir de Sant Llorenç del Munt.

- 25 i 26 de Setembre de 2010: Bonica i llarga sortida de dos dies entre el Pas de la Casa fins a Meranges, passant per la Portella Blanca.
- 9,10,11 i 12 d'Octubre de 2011: GR-99 Sender de l'Ebre de Fontibre (Reinosa) a Villanueva de la Nia (Santander)
- 24 i 25 de Març de 2012: GR-99 Sender del Ebre . De Mora d'Ebre a Benifallet
- 28 d'Abril de 2013: La gran nevada en l'etapa Sant Privat d'en Bas – Escletxes de la Freixeneda – Vidrà.
- 1,2,3 i 4 de Maig de 2014: GR-99 Sender de l'Ebre. Villanueva de la Nia – Valdelateja (Santander i Burgos)

El 30 de Novembre de 2014 , vam realitzar l'última sortida d'aquell any, amb la qual finalitzàvem un cicle de 25 anys consecutius de sortides col·lectives.

La travessa que havíem de fer des de Sant Pere de Rodes al coll del Bombo, es va haver de substituir per una sortida de circumstàncies des de Vilajuïga a Palau-Saverdera degut al fort temporal que aquell cap de setmana va deixar totalment inundats diferents poblacions de l'Alt Empordà.

Les “extres”

Podríem anomenar així, totes les sortides que s'han muntat durant aquests anys en les que hem viatjat a fora de Catalunya amb motiu d'alguna celebració o circumstància especial.

- La primera la van realitzar el mes d'Octubre de l'any 1996 amb un viatge organitzat conjuntament amb els companys de la UEC Anoia a l'illa de Mallorca,

fent les excursions del camí de s'Arxiduc i el castell del Rei a la serra de Tramuntana i a l'ermita de Santa Maria, propera a Pollença.

- Durant la Setmana Santa de l'any 2000, vam celebrar els 10 anys de Senders visitant l'illa de Sardenya. Tenint com a base d'operacions la ciutat de L'Alguer, vam realitzar les visites turístiques a les ciutats de Castelsardo i Bosa, a les runes de Tharros i el Nurag de Santu Antine i les sortides senderístiques de la punta Giglio al cap de Caça, a la platja de Port de Comte i a l'espai natural del Ilac Baratz.

- L'any següent, el 2001, vam realitzar el viatge, que sens dubte ha resultat el millor de tots aquests anys. Durant el dies de Setmana Santa, del 9 al 16 d'Abril, 22 participants vam viatjar a l'illa de La Palma a Canàries, alternant les sortides turístiques amb les de senders. Vam fer les excursions pels Manantiales de Marcos y Cordero i el bosc de Los Tilos, una segona a la Caldera de Taburiente i una última cap al sud de l'illa, resseguint tota la Ruta de los Volcanes.

- Pel pont de la Puríssima del 2004, vam tornar a l'illa de Mallorca, visitant els sectors de La Trapa, el barranc de Biniaraix i el castell d'Alaró. Tots els dies, excepte el primer, van estar marcats per la intensa pluja, vent i mal temps que ens van privar de realitzar tots els plans previstos.

- L'any 2009, amb motiu dels 20 anys de Senders, vam fer l'última d'aquestes sortides "extres" viatjant a Cantàbria, visitant la zona costera de Isla, el Parc de la Naturalesa de Cabárceno, la capital, Santander i el sector de Fuente De. Després ens vam traslladar a Ojedo, localitat veïna a Potes, realitzant tres sortides de muntanya, la primera a la Garganta del Cares, una altra a la Sierra de Peña Sagra i una última per la vall de Saja-Besaya.

- Els anys 2012 i 2014, es van fer un centenar de quilòmetres, recorrent el GR-99 Sender de l'Ebre des del seu naixement a Fontibre (Santander) fins a poble de Valdelateja (Burgos)

- Per la Setmana Santa de 2015, es va fer un viatge de cloenda que donava per tancat el cicle de 25 anys de Senders a l'illa de Madeira, amb una assistència de 35 senderistes.

Reflexió

Vint-i-cinc anys de sortides de Senders mereixen realitzar una reflexió important.

Per una banda, tenir en compte que l'equip esmentat, compost per una quinzena de persones, gairebé es va mantenir amb molt poques variacions, del que va iniciar aquesta activitat l'any 1990.

Tenir a punt cada mes una excursió arreu de Catalunya per a la "clientela" senderística, no va ser una tasca fàcil, sobretot amb la filosofia dels Senders, de que mai s'havia realitzat una excursió que no s'hagués preparat prèviament i confeccionat una descripció del recorregut sobre el terreny i amb una època sense GPS ni altres ajudes digitals.

Segurament, costarà repetir un cicle així i poques activitats duren 25 anys seguits recurrent tot Catalunya a més de les sortides esporàdiques per Espanya i l'estranger.

L'activitat de Senders, avui s'ha substituït a l'entitat amb les dues seccions de «Escampant la Boira» i «Col·lectives de Muntanya», pels públics de baixa i alta muntanya respectivament, així com la secció de «Marxa Nòrdica»

Els membres de l'actual secció de Senders, avui mantenen i tenen cura dels dos senders de petit

recorregut que gestiona l'entitat. El PR C-40 (Vic – Sant Pere de Casserres) i PR C-41 Sender de

Gurb.

JOAN CONILL (Secció de Senders de la Unió Excursionista de Vic)